

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Química Orgánica 1		Código	610G01026
Titulación	Grao en Química			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Química			
Coordinación	Peinador Veira, Carlos	Correo electrónico	carlos.peinador@udc.es	
Profesorado	Ojea Cao, Vicente	Correo electrónico	vicente.ojea@udc.es	
	Peinador Veira, Carlos		carlos.peinador@udc.es	
	Perez Sestelo, Jose		jose.perez.sestelo@udc.es	
	Ruiz Pita-Romero, Maria		maria.ruiz.pita-romero@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.es/moodle/			
Descrición xeral	A materia pretende proporcionar os coñecementos básicos de Química Orgánica ao alumno do Grao en Química.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Utilizar a terminoloxía química, nomenclatura, convenios e unidades.
A4	Coñecer os tipos principais de reacción química e as súas principais características asociadas.
A6	Coñecer os elementos químicos e os seus compostos, as súas formas de obtención, estrutura, propiedades e reactividade.
A9	Coñecer os rasgos estruturais dos compostos químicos, incluíndo a estereoquímica, así como as principais técnicas de investigación estrutural.
A10	Coñecer a cinética do cambio químico, incluíndo a catálise e os mecanismos de reacción.
A14	Demostrar o coñecemento e comprensión de conceptos, principios e teorías relacionadas coa Química.
A15	Recoñecer e analizar novos problemas e planear estratexias para solucionarlos.
A21	Comprender os aspectos cualitativos e cuantitativos dos problemas químicos.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Comprender e coñecer os conceptos, principios e teorías relacionadas coa Química Orgánica.	A1	B2	C1
	A4	B3	
	A6	B4	
	A9		
	A10		
	A14		
	A15		
	A21		

Utilizar a terminoloxía en Química Orgánica incluíndo nomenclatura, convenios e unidades.	A1 A6 A9 A14	B2 B3	C1 C3
Coñecer as características e propiedades dos compostos orgánicos.	A1 A9 A14 A21	B2 B3	
Adquirir a capacidade para a resolución de problemas estruturais e sintéticos en Química Orgánica mediante a análise dos grupos funcionais presentes e a aplicación dos coñecementos adquiridos sobre as propiedades e a reactividade destes.	A1 A4 A9 A14 A15 A21	B2 B3 B4	C3
Coñecer os tipos principais de reaccións orgánicas, os seus mecanismos e as súas principais características e implicacións estereoquímicas.	A1 A4 A6 A9 A10 A21	B2 B3 B4	C1 C3
Adquirir a capacidade para manexar bibliografía, así como para a busca de información específica en Química Orgánica.	A6 A9 A14	B3 B4	C1 C3

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Reaccións orgánicas	Características dos compostos orgánicos. Tipos de mecanismos de reacción. Tipos de reactivos: ácidos e bases, oxidantes e redutores electrófilos e nucleófilos. Clasificación das reaccións orgánicas. Estudo termodinámico e cinético das reaccións orgánicas. Control cinético e control termodinámico. Intermedios de reacción.
Tema 2. Alcanos e cicloalcanos	Propiedades físicas. n-Alcanos: Barreiras de rotación. Isomería conformacional. Cicloalcanos: Tensión anular. Haloxenación. Pirólise. Cracking. Combustión.
Tema 3. Estereoisomería	Actividade óptica. Quiralidade e enantiómeros. Nomenclatura. Diastereoisómeros. Estereoisomería en moléculas cíclicas.
Tema 4. Espectroscopia de RMN	Principios básicos na RMN. Núcleos máis importantes en Química Orgánica. O desprazamento químico: factores que inflúen neste na RMN de próton. O acoplamento espín-espín: regra N+1. Recoñecemento dos grupos funcionais mediante RMN.
Tema 5. Haloxenuros de alquilo	Estrutura e propiedades. Reaccións de substitución nucleófila. Factores que determinan o mecanismo da SN: substrato (estrutura do grupo alquilo e natureza do grupo saínte), nucleofilia do reactivo e influencia do disolvente. Reaccións de eliminación. Procesos competitivos da SN: Transposicións e eliminación. Compostos organometálicos. Redución dos derivados haloxenados.
Tema 6. Alcoholes	Estrutura. Propiedades ácido-base. Reaccións do enlace O-H. Reaccións de enlace C-O. Oxidación. Tioles.
Tema 7. Éteres	Estrutura. Rotura de éteres. Epóxidos. Tioéteres.
Tema 8. Aminas	Estrutura e propiedades. Reaccións ácido-base. Alquilación de aminas. Eliminación de Hoffman. Oxidación: eliminación de Cope.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	A1 A4 A6 A9 A10 A14 A15 A21 B2 B3 C1	4	0	4
Sesión maxistral	A1 A4 A6 A9 A10	30	45	75
Prácticas a través de TIC	A6 A9 A21 B2 B4 C3	10	10	20
Obradoiro	A1 A4 A6 A9 A10 B2 B4 C1	10	40	50
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Prográmase 1 exame final, que permitirá avaliar obxectivamente o grao de asimilación e a capacidade de aplicación dos contidos da materia por parte do alumno. A proba mixta incluírá un único tipo de preguntas, que estarán relacionadas coa estrutura, a determinación estrutural, a reactividad e a síntese de compostos orgánicos, e que permitirán determinar se as respostas son correctas.
Sesión maxistral	O profesor expoñerá os contidos fundamentais de cada tema que serán previamente subministrados aos alumnos co fin de que os preparen pola súa conta con anterioridade ao desenvolvemento da clase. Impartirase ao grupo grande.
Prácticas a través de TIC	As prácticas estarán centradas fundamentalmente en dous aspectos: 1. A utilización de ferramentas informáticas para a representación tridimensional de compostos orgánicos e a súa aplicación á resolución de problemas de estereoquímica e análise conformacional. 2. A determinación estrutural de compostos orgánicos baseada en RMN de protón co apoio de programas de simulación de espectros.
Obradoiro	O profesor asignará aos alumnos a preparación dalgúns problemas, que requirirán a integración de contidos de diferentes temas. Os alumnos deberán estudar os problemas e preparar unha solución por escrito, que deberá ser entregado con anterioridade ao desenvolvemento das clases en grupo reducido. Durante as clases, os alumnos presentarán oralmente algún dos problemas encomendados, e responderán ás cuestións que se formulen ao respecto.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Obradoiro	O alumno contará coa axuda do profesor para a resolución das dúbidas que se lle expoñan durante o estudo dos contidos e na elaboración do informe de laboratorio e as solucións escritas aos problemas dos obradoiros. Para os estudantes con dedicación a tempo parcial ou de modalidades específicas de aprendizaxe ou de apoio á diversidade a atención personalizada será facilitada dentro da flexibilidade que permitan os horarios de coordinación e os recursos materiais e humanos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A4 A6 A9 A10 A14 A15 A21 B2 B3 C1	Proba escrita.	75

Prácticas a través de TIC	A6 A9 A21 B2 B4 C3	Ter superadas as prácticas é condición necesaria para alcanzar a cualificación de apto. O seguimento e participación nas prácticas contribuirá cun 5% á avaliación. Os alumnos elaborarán un informe sobre os resultados das prácticas que contribuirá con outro 5% á avaliación.	10
Obradoiro	A1 A4 A6 A9 A10 B2 B4 C1	Avaliarase a calidade das solucións escritas aos problemas encomendados, que deberán entregarse de xeito previo, así como a asistencia e participación na actividade. Durante a presentación oral avaliarase o emprego da nomenclatura axeitada para os compostos e reaccións implicadas, e a claridade e concreción das explicacións e das respostas ás cuestións que se formulen.	15

Observacións avaliación

A realización das prácticas é requisito imprescindible para superar a materia. Para superar a materia será preciso obter na proba mixta e nas prácticas a través de TIC unha nota non inferior a 5 sobre 10. As cualificacións das prácticas e dos obradoiros conservaranse na segunda oportunidade dun curso académico. Para obter a calificación de non presentado, os alumnos deberán ter participado en actividades que sumen menos do 75% da calificación final. Os alumnos avaliados na "segunda oportunidade" só poderán optar a matrícula de honra se o número máximo destas para o correspondente curso non se cubriu na súa totalidade na "primeira oportunidade". Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, a realización das prácticas de laboratorio será facilitada dentro da flexibilidade que permitan os horarios de coordinación e os recursos materiais e humanos. O resto das actividades (seminarios e obradoiros) serán evaluadas na proba mixta. O alumnado a tempo parcial será evaluado unicamente mediante a proba mixta que en su caso incluírá cuestións sobre as prácticas que computarán cun 10% na nota final da proba mixta.

Fontes de información

Bibliografía básica	- K.P.C. VOLLHARDT and N.E. SCHORE (2011). Organic Chemistry 6th edition. WH Freeman and Company - L.G. WADE, Jr. (2004). QUÍMICA ORGÁNICA (5ª ed). Madrid, Pearson Educación - E. QUIÑOÁ y R. RIGUERA (2004). CUESTIONES Y EJERCICIOS DE QUÍMICA ORGÁNICA (2ª ed). Madrid, McGraw-Hill - T. W. G. Solomons, C. B. Fryhle (2008). Organic Chemistry. John Wiley & Sons
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Química Xeral 1/610G01007
 Química Xeral 2/610G01008
 Química Xeral 3/610G01009
 Laboratorio de Química 1/610G01010

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Química Orgánica 2/610G01027
 Ampliación de Química Orgánica/610G01028
 Experimentación en Química Orgánica/610G01029
 Química Orgánica Avanzada/610G01030

Observacións

Recoméndase o seguimento dos libros de texto (Wade, 2004 e Vollhardt, 2007) como lectura previa ás clases expositivas e como fonte de información precisa dos conceptos explicados.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías